

VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING FINANCIËN EN VEILIGHEID

Datum: 1 november 2017
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 20.00 – 22.30 uur

Aanwezig: de heer B.N. Benjamins (voorzitter, D66), de dames L.R. van Gijlswijk (SP), S.M. Brouwer (PvdA), E. Akkerman (VVD), J. van Deelen (Student en Stad), de heren J.H. Luhoff (D66), C.T. Schimmel (D66), B. de Greef (SP), D.J. van der Meide (PvdA), M. van der Glas (GroenLinks), W.B. Leemhuis (GroenLinks), W. Spoelstra (VVD), A. Sijbolts (Stadspartij), R. Bolle (CDA), E.B. Koopmans (ChristenUnie), T. van Zoelen (Partij voor de Dieren), B. Dijkhuizen (100% Groningen)

Namens de griffie: de heer W.T. Meijer (commissiegriffier)

Namens het college: de heren P.E.J. den Oudsten (burgemeester) *tot B1b*, T. Schroor (D66) *mede namens J.M. van Keulen, vanaf B1b*

Afwezig m.k.: de heer J.M. van Keulen (wethouder, VVD)

Verslag: de heer J. Bosma (Notuleerservice Nederland)

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 20.00 uur en heet iedereen hartelijk welkom.

A.2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

A.3. Rondvraag

Er zijn geen woordmeldingen.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Gemeentebegroting 2018 (raadsvoorstel 6 oktober 2017)

B.1.a. Programma 10: Veiligheid

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Is blij met het streven naar een verdere daling van het aantal woninginbraken.
- Leest niet welke acties ingezet worden om agressie en geweld tegen hulpverleners af te doen nemen.
- Pleit ervoor verwarde personen op te nemen in en te benaderen vanuit het programma Zorg.
- Hoort positieve verhalen over de andere aanpak van jeugdgroepen.
- Vindt het fijn dat Groningen tenminste een zorgcoördinator mensenhandel heeft. De aanpak van ondermijnende en georganiseerde criminaliteit zoals mensenhandel verdient onverminderd aandacht.
- Betreurt dat ondanks een motie de brief over aardbevingen eigenlijk niets zegt over het aanbod en de kosten van toezicht en handhaving en ziet zich uit bezorgdheid over de handhavingscapaciteit genoodzaakt een amendement in te dienen.

Dhr. Schimmel (D66):

- Noemt het beeld over het algemeen heel positief.
- Vindt de recente brief over huiselijk geweld met een toename van meldingen en een daling van huisverboden een prima systematiek om met de cijfers om te gaan.
- Sluit aan bij het pleidooi van de ChristenUnie wat betreft verwarde personen.
- Vraagt hoe de continuering en verbetering van de aanpak bij de Gele Loper zich verhoudt tot het besluit cameratoezicht al dan niet te verlengen.

Dhr. Spoelstra (VVD):

- Vindt veiligheid een van de belangrijkste kerntaken.
- Kan zich gezien de recente trieste incidenten met zinloos geweld de vraag voorstellen of mensen in

Groningen nog wel veilig over straat kunnen.

- Wil geweld te allen tijde bestrijden, al helemaal tegen hulpverleners, en sluit aan bij de vraag van de ChristenUnie.
- Is positief over veiligheidsplannen op wijkniveau, wat aansluit bij gebiedsgericht werken.
- Vindt dadergericht optreden een belangrijk aspect.
- Is benieuwd naar de balans in strengere beveiliging van evenementen. Is sprake van wederzijds begrip tussen gemeente en evenementenorganisaties?
- Dankt het college voor het op korte termijn alsnog organiseren van de Week van de Veiligheid.
- Hoopt op een toezegging de invulling volgend jaar uit te breiden wat betreft doelgroepen en activiteiten, bijvoorbeeld open dagen en oefeningen van hulpdiensten.
- Ziet het amendement van de ChristenUnie over handhavingscapaciteit belangstellend tegemoet.

Mw. Brouwer (PvdA):

- Vindt het redelijk goed gaan met veiligheid, het is van belang niet te verslappen.
- Ziet als een van de belangrijkste gemeentelijke taken goede samenwerking te coördineren op het gebied van preventie, handhaving en zorg.
- Wijst op de grote impact van inbraken en geweld. Iedereen moet veilig kunnen leven en over straat.
- Juicht preventieve maatregelen toe. Zo bleek vandaag dat achterdeuren vaak zwakke plekken zijn.
- Hecht aan het blijven voortzetten en aanpassen van de aanpak bij de Gele Loper.
- Blijft bezorgd over de handhavingscapaciteit. Zullen de efficiencymaatregelen genoeg opleveren, ook in verband de toename van evenementen? ChristenUnie heeft gelijk dat het beter inzichtelijk had kunnen zijn.
- Ziet dat preventie van alcoholmisbruik onder jongeren zich op minderjarigen richt, terwijl recente incidenten ook duiden op problematiek van meerderjarigen.

Dhr. Bolle (CDA):

- Is erg positief over de veiligheidsgesprekken in wijken. De opkomst, opbrengst en terugkoppeling waren goed. Is het een idee dit type gesprekken uit te breiden naar andere beleidsterreinen?
- Betreurt dat de motie over handhavingscapaciteit onvoldoende is uitgevoerd. Het college gaf destijds al aan dat de maatregelen niet genoeg zouden zijn om aan de groeiende vraag te voldoen, het gaat om niet meer dan 2fte. De begrotingsbehandeling is hét moment om op basis van inzicht andere keuzes te maken en de volgende stap te zetten.
- Vraagt hoe het staat met de vermindering van politie-inzet rond voetbalwedstrijden.
- Ziet het aardbevingsgebied opschuiven, Ten Boer ligt er nu middenin en afgelopen week vond in Paddepoel een beving plaats. Hoe duidt de burgemeester deze ontwikkeling?

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Is benieuwd hoe de raad betrokken gaat worden bij de discussie over het in lijn brengen van taken en middelen van de veiligheidsregio.
- Vraagt wanneer het onderzoek naar het verkorten van de aanrijdtijden van de brandweer verschijnt.
- Krijgt het beeld dat de risico's op escalatie groot waren bij de brand bij Holland Casino. Wellicht zijn andere regelgeving en andere vormen van brandveiligheidsvoorzieningen nodig.
- Ziet groot verschil tussen hinder, overlast en criminaliteit van jeugdgroepen. Levert het opheffen van die categorisering voldoende gerichte informatie op? Is al wat te zeggen over het Gronings model?
- Is benieuwd naar het onderzoek naar daling van huisverboden en stijging van meldingen van huiselijk geweld.
- Is niet heel enthousiast over de nieuwe kabinetsplannen, maar wel over het streven naar experimenten met gereguleerde wietteelt. Hoe liggen de kansen voor Groningen?
- Is met velen zeer ontevreden over het aardbevingsdossier. Na vijf jaar speelt nog steeds het beroep tegen het winningsplan, onvrede over de nieuwbouwregeling, te innige verstrengeling van NAM en CVW, het ontbreken van een schadeprotocol, het nog niet starten van de versterkingsopgave en amper reductie van de gaswinning. Het is tijd minstens een signaal af te geven.
- Is benieuwd naar een eerste reactie op het voornemen van een aantal organisaties rond de energieconferentie op te roepen rond 2030 al te stoppen met gaswinning.
- Sluit aan bij ChristenUnie wat betreft verwarde personen, bij D66 wat betreft cameratoezicht, bij PvdA wat betreft alcoholmisbruik en bij CDA wat betreft veiligheidsgesprekken.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Vreest een vicieuze cirkel wat betreft handhavingcapaciteit. Zonder inzicht kan de raad niet bepalen of andere prioriteiten of meer middelen wenselijk zijn, zonder bijsturing zal het college ongetwijfeld gaan verwijzen naar de vastgestelde begroting 2018. Hopelijk gebeurt dat laatste niet.
- Zou willen dat moties tijdig uitgevoerd werden zodat de raad echt zelf aan het stuur zit. Het college had een maand geleden ook aan kunnen geven niet aan de motie te kunnen of willen voldoen.
- Sluit van harte aan bij de complimenten voor de veiligheidsgesprekken. Veiligheid moet niet alleen van de overheid komen, maar samen nagestreefd worden.
- Is benieuwd hoe het staat met de missie FC Groningen meer te laten bijdragen aan het supportersproject.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Sluit aan bij de meeste vragen van de ChristenUnie.
- Roept op nu al in gesprek te gaan met Ten Boer over aanrijdtijden van ambulances.
- Pleit voor het jaarlijks afnemen van de wijkenquête leefbaarheid en veiligheid.

Dhr. Van Zoelen (Partij voor de Dieren):

- Hecht aan samenwerking tussen burgers, wijkagenten en WIJ-teams om de veiligheid te vergroten. Het is goed door te gaan met de veiligheidsgesprekken in wijken.
- Is blij met de daling van het aantal inbraken. Het in huis nemen van een opvanghond is de beste preventie, een initiatiefvoorstel volgt.
- Is bezorgd over het recente vuurwapengeweld, is nader beleid nodig?
- Begrijpt dat evenementen bijdragen aan een bruisende stad, maar pleit voor het monitoren van capaciteit van de hulpdiensten en de kosten, die zo mogelijk doorberekend zouden moeten worden.
- Sluit aan bij de vraag van de SP wat betreft de bijdrage van FC Groningen aan het supportersproject.
- Juicht toe dat politieagenten kunnen pendelen tussen wijken.
- Pleit voor een goede oplossing voor opvang van dieren wanneer zij betrokken zijn bij overlast, omdat zij tevens slachtoffer zijn.
- Vraagt of Groningen te maken krijgt met terugkerende jihadististen en of er relaties zijn tussen mensen hier en geweld in Syrië en Irak.
- Heeft het idee dat de aanpak van jeugdbendes adequaat is.
- Hecht eraan inzicht te krijgen in wat echt speelt wat betreft mensenhandel. Veel is verborgen.
- Hoopt niet dat de aangescherpte regels in de prostitutiebranche leiden tot een verschuiving naar de illegale sector en twijfelt of het verstandig is de Tippelzone te sluiten.
- Noemt illegale dierenhandel en hondengevechten als aandachtspunt.
- Is benieuwd of Groningen deel gaat nemen aan experimenten met gereguleerde wietteelt.
- Roept op nu al na te denken over stalbranden met het oog op de herindeling. Van belang zijn capaciteit en aanrijdtijden van brandweer, sprinklers en gesprekken met boeren.
- Sluit aan bij de opmerkingen van GroenLinks over het aardbevingsdossier.

Dhr. Dijkhuizen (100% Groningen):

- Deelt het enthousiasme over de veiligheidsgesprekken.
- Ondersteunt de oproep geweld tegen hulpverleners aan te pakken.
- Is blij dat het op veel vlakken de goede kant op gaat en ervaart dat zelf ook.
- Schrikt van de recente incidenten en hoopt dat het bij incidenten blijft.
- Krijgt signalen dat vrouwen in het uitgaansleven op zeer ongepaste wijze worden benaderd. De nachtburgemeester vroeg hier ook aandacht voor. Waarschijnlijk wordt weinig aangifte gedaan, de politie kon er niet veel over zeggen. Herkent de burgemeester deze signalen en is nader onderzoek op zijn plaats? Is er beleid op? Dit grensoverschrijdende gedrag is onacceptabel.

Mw. Van Deelen (Student en Stad):

- Juicht toe dat maatwerkacties worden ingezet om studenten bewust te maken van inbraakrisico's.
- Is minder blij met de term studentenoverlast en ageerde daar al vaker tegen. Er is ook geen Stadsoverlast, studenten zijn een heterogene groep.
- Vraagt zich af of wel genoeg gedaan wordt voor veilig ondernemen en hoopt op structureel overleg met ondernemers en andere activiteiten.
- Hoopt dat Groningen een experiment mag gaan doen met gereguleerde wietteelt.

Burgemeester Den Oudsten:

- Antwoordt dat de raad inzicht heeft in het handavingsplan 2017 dat in december 2016 behandeld is.
- Levert binnen een paar weken het handavingsplan 2018 met precieze urenverdeling.
- Sprak afgelopen zomer met de raad over het plan grotere efficiency te bereiken en kan pas aan de hand van ervaringen zeggen of de capaciteit daarna al dan niet tekortschiet.
- Wijst erop dat het ook een politieke vraag is wanneer de capaciteit precies tekortschiet en kan alleen aangeven wanneer sprake is van een ernstig tekort. De raad zal moeten oordelen over intensivering.
- Geeft aan dat de cijfers zich relatief gunstig ontwikkelen, wat niet wil zeggen dat de huidige capaciteit alle terreinen naar volle tevredenheid dekt. Hier en daar neemt de druk toe.
- Wil de efficiencyslag de tijd geven en afwachten om de discussie over intensivering en een eventueel resterend tekort aan te gaan bij het handavingsplan 2019.
- Stelt vast dat het college uitgebreid en gedetailleerd ingegaan is op de hele situatie en gaat ervan uit de lijn te volgen die kan rekenen op een meerderheid in de raad.
- Is bereid ieder beschikbaar cijfer te leveren, maar kan dat niet doen voor volgende week.
- Ziet een eventueel amendement over een andere procedure tegemoet.
- Vindt het volkomen logisch dat het onderwerp verwarde personen meer in de sector zorg behandeld wordt. Het is destijds opgestart vanuit veiligheid omdat de politie hen vervoert naar een cel voor beoordeling door een psychiater. Inmiddels is er ook een tussenvoorziening waar ambulances heen kunnen rijden, al blijft de politie altijd beschikbaar wanneer de openbare orde in gevaar komt.
- Bespreekt volgende week de stand van zaken rond cameratoezicht op de Gele Loper en komt voor de jaarwisseling hierop terug bij de raad. De begroting loopt niet vooruit op verlenging, wel blijft het een permanent aandachtsgebied.
- Meldde al bij het ministerie dat de gemeente interesse heeft in een experiment met gereguleerde wietteelt en is nauw betrokken bij het vervolg. Eerst moet bepaald worden welke (reeks) experimenten er komen. Komt Groningen in aanmerking dan moet de raad nog instemmen.
- Zal de scenario's en het collegestandpunt over de veiligheidsregio bespreken voor de betreffende algemene vergadering van aandeelhouders.
- Hoopt dit jaar nog het onderzoek naar brandweeraanrijdtijden door te kunnen sturen, het moet eerst bestuurlijk gedekt worden door de uitvoerende veiligheidsregio.
- Heeft de indruk dat de vergunningverlening en regelgeving rond Holland Casino goed functioneerden, maar dit zal blijken uit de uiteindelijke evaluatie.
- Ziet nu geen aanleiding versneld te kijken naar de brandveiligheid van andere etablissementen.
- Liet de landelijke driedeling van jeugdgroepen los op landelijk advies omdat het door elkaar liep.
- Kan de stappen van het Groninger model wel toesturen. Insteek is jeugdgroepen integraal vanuit een loket met alle instellingen zo goed mogelijk aan te pakken met een belangrijke rol voor WIJ-teams.
- Zal kijken hoe het precies zit met ambulanceaanrijdtijden in Ten Boer en of de gemeente daar wat mee kan.
- Heeft geen signalen dat seksuele intimidatie echt een groot probleem is dat extra aandacht of onderzoek behoeft, al is iedereen het erover eens dat elke vorm slecht en onacceptabel is.
- Zal navraag doen bij de politie en het OM om na te gaan of het toch anders ligt.
- Beamt dat het aardbevingsgebied verschuift waardoor Ten Boer wat meer in de kern ligt. Groningen is zich hier zeer van bewust en richt de activiteiten erop om dit aan te kunnen.
- Beseft dat het in dorpen niet alleen gaat om versterking of sloop en nieuwbouw alleen, maar dat het een dorpsvernieuwingsoperatie betreft met behoud van diversiteit. Ten Boer en Groningen moeten hier nu al intensief en nauwgezet over spreken om als grote gemeente het goed aan te pakken.
- Stelt voor zodra er meer helderheid komt onder de nieuwe minister over het aardbevingsdossier te spreken in gezamenlijkheid met Ten Boer om een nieuwe lijn en positie te bepalen.
- Heeft goede verwachtingen van de uitspraak van de Raad van Arbitrage over reëel te betalen percentages in de nieuwbouwweging. Een bindend karakter zou leiden tot een objectiever beeld en een snellere procedure, waardoor een gelijk speelveld gehandhaafd blijft.

- Geeft aan dat het aardbevingsdossier een ingewikkelde kluwen blijft die verder bureaucratiseert.
- Kent de oproep van organisaties over het eerder stoppen van gaswinning nog niet, maar blijft bij het standpunt dat de gaswinning zo snel mogelijk moet worden afgebouwd.
- Hoort graag concreet welke toevoegingen de VVD graag zou zien aan de Week van de Veiligheid en is graag bereid daarnaar te kijken.
- Geeft aan dat de organisatie en leefbaarheid van evenementen enerzijds en de veiligheidsmaatregelen anderzijds rond bijvoorbeeld terrorisme in balans zijn en op prijs gesteld worden.
- Maakt hulpverleners weerbaar tegen geweld door opleidingen en trainingen. De afspraak geldt dat altijd aangifte wordt gedaan. Helaas neemt het geweld niet echt af.
- Stuurt binnen afzienbare tijd tussentijds bericht over het supportersproject. De gemeente betaalde eerst 110.000 euro, nu nog 80.000 en de FC 20.000 euro. Inzet is de bijdrage verder terug te brengen.
- Werkt met FC Groningen aan het verminderen van politie-inzet, dat uit zich in een lichter regime.

De voorzitter:

- Vraagt of de commissie agendering van de brief over toezicht en handhaving op 15 november in stand wil houden terwijl het jaarplan in december op de rol staat.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Wil dat af laten hangen van de stemming over het in te dienen amendement.

B.1.b. Programma 11 - 14 / paragrafen 3-6, 8-9 / financiële positie etc.

B.2. Belastingtarieven 2018 (raadsvoorstel 5 oktober 2017)

Dhr. Bolle (CDA):

- Ziet een herhaling van een alarmerende voorjaarsbrief met vervolgens een sluitende begroting met daarin alle ambities van het college. De voorspelling van de SP is uitgekomen.
- Herinnert zich bij de Voorjaarsbrief dat het college geen nieuwe ambities formuleerde, focuste op oplossingsrichtingen, aanvullend zou bezuinigen via MKBA's, projecten zou stoppen, de begroting door zou lichten en incidenteel geld voor structureel geld zou gaan ruilen. Dat bleek nog voor 38 miljoen euro te kunnen waarvan 28 miljoen in 2018. Hoe zit het met de 1,8 en de 12 miljoen euro wat betreft rentelasten?
- Wijst erop dat oorspronkelijk 2 miljoen euro was ingeboekt via MKBA's, nu 1 miljoen euro.
- Voelt er niet voor het college te complimenteren met het tevoorschijn toveren van tientallen miljoenen euro's en ook niet om het te beschuldigen van een complot om het Voorjaarsdebat dood te slaan. Toch is het de tweede keer dat het zo gaat. Hoe duidt het college dit?
- Vraagt of het rentevoordeel drie maanden geleden niet al bekend had kunnen zijn. Fracties hadden andere keuzes kunnen maken.
- Ziet dat het weerstandsvermogen weliswaar boven de 1 uitkomt, maar de schuldenquote neemt 12% toe en de financiële kengetallen zien er niet rooskleurig uit. De solvabiliteit is laag, de exploitatieruimte negatief en de belastingcapaciteit hoog.
- Hoort van het college dat de begroting altijd een negatiever beeld laat zien dan de rekening, maar dat kan ook betekenen dat begrote investeringen in de praktijk achterblijven.
- Voegt bij het negatieve beeld teruglopende reserves, onder druk staande onderwijshuisvesting, een slinkende reserve Grondzaken en een stedelijk investeringsfonds zonder kaders.
- Krijgt sterk het idee dat nu wel alle lucht uit de begroting geperst is.
- Vraagt of de accountant de begroting al heeft beoordeeld of alleen de jaarrekening. Door de ruilmiddelen zijn de structurele lasten fors verhoogd.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Concludeert dat het wegwerken van het bij de Voorjaarsbrief verwachte tekort van 30 miljoen euro wel leidt tot een nettoschuldquote in 2018 van 114% (normaal 0-9%), code oranje. Vindt het college het verantwoord om ruilmiddelen in te zetten enkel om een sluitend perspectief te presenteren?
- Krijgt de indruk dat het weerstandsvermogen binnen de nieuwe rekenmethode doorschiet naar 1,07. Dit houdt in dat 10 miljoen euro ook anders besteed zou kunnen worden.
- Is blij dat het college het tekort aanvult bij Wmo en Jeugdzorg. Hopelijk voldoen de 8 miljoen euro, de risico's in het sociaal domein blijven hoog.
- Begrijpt het belang van goede contacten in Den Haag, maar ziet de noodzaak van een lobbyist voor

twee ton niet in. Het Klimaatinstituut is er zonder lobbyist gekomen, er zitten Groningers in de Tweede Kamer en SNN en SER Noord-Nederland lobbyen ook.

- Kondigt een amendement aan over begrafenisrechten, die niet kostendekkend hoeven te zijn.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Voorspelde bij de Voorjaarsbrief inderdaad al dat het bij de begroting vast weer mee zou vallen.
- Vindt het stedelijk investeringsfonds lijken op het cofinancieringsfonds, dat een stille dood stierf.
- Wil niet dat het fonds zich beperkt tot vier wijken. Meer gebieden behoeven investeringen en er is ook nog 10 miljoen euro nodig voor de tunnel naar het Suikerunieterrein. Hopelijk kan dat in combinatie met de aanpak van de Westelijke Ringweg goedkoper zodat geld overblijft voor verduurzaming, socialewoningbouw en wijkvernieuwing.
- Vindt het meest kwalijk dat het college 10,1 miljoen euro meer dan nodig oppot in het weerstandsvermogen in plaats van noden van Stadgers te lenigen en tweedeling harder te bestrijden.
- Denkt ook dat het kan omdat volgend jaar de risico's van Meerstad naar verwachting weer verlaagd zullen worden.
- Vindt zelf een weerstandsratio van 0,80 ook goed. Voor sommigen is 1,0 een dogma.
- Voorspelde in 2014 dat niet te ontkomen viel aan tekorten in de zorg. Dichterbij mensen staan leidt tot grotere zichtbaarheid en meer behoefte aan ondersteuning dan ooit.
- Vindt dat te veel Stadgers in armoede leven en komt met amendementen over het eerder toekennen van de individuele inkomenstoelage en verruiming van kwijtschelding van de afvalstoffenheffing.
- Mist in de Voorjaarsbrief aangekondigde aandacht voor Airport Eelde. Is sprake van een ongedekte cheque of laat het college de ambities varen?
- Vindt dat D66 de doelstelling van vijfhonderd participatiebanen wel makkelijk laat varen.
- Mist de oplossingsrichting uit de Voorjaarsbrief om via MKBA's subsidies te verlagen voor minimaal 1 miljoen euro, mogelijk meer.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Deelt de zorgen over de schuldenquote en de financiële degelijkheid.
- Ziet dat de herijking van grondexploitaties 22 miljoen euro oplevert, maar ook dat 27,3 miljoen euro vloeit naar het investeringsfonds. Ruilmiddelen worden opgelost met incidentele middelen uit reserves, die bedoeld waren voor investeringen.
- Stelt dat de rek eruit is, de nieuwe raad moet waarschijnlijk fors bezuinigen.
- Sluit aan bij de vraag van het CDA waarom bij het Voorjaarsdebat niet bekend was dat geld vrijgespeeld kon worden. Dat had een zinvoller debat opgeleverd.
- Komt waarschijnlijk met een aantal moties.

Mw. Van Deelen (Student en Stad):

- Sluit aan bij het CDA wat betreft het weerstandsvermogen en financiële gezondheid.
- Heeft altijd gepleit voor een weerstandsvermogen van tenminste 1,0 en is blij dat het hoger ligt.

Dhr. Van der Meide (PvdA):

- Hoopt dat de cijfers voor klanttevredenheid stijgen.
- Hoorde vanmiddag dat halverwege 2018 stappen gezet gaan worden om de app Meld stad te verbeteren, wat goed is maar laat, gezien de toezegging van vorig jaar.
- Complimenteert het college met het toegenomen inzicht in besteding van budgetten van gebiedsgericht werken en ziet graag nog meer inzicht in kosten per wijk.
- Vindt de kosten voor de Coöperatieve Wijkraad thuishoren in het budget gebiedsgericht werken.
- Looft het verder laten dalen van de woonlasten. Het verder verlagen van de kostenkant van de afvalstoffenheffing zou een mooie uitdaging zijn.
- Is niet principieel tegen Diftar, maar ziet eerder andere mogelijke actiepunten.
- Sprak enkele weken geleden de wens uit om de organisatie te verjongen.
- Is tevreden over de begroting als geheel en het bijpassen van tekorten in het sociaal domein.
- Heeft zeker nog wensen ook voor de langere termijn, zoals meer investeren in socialewoningbouw en het uitrollen van gesubsidieerde arbeid.
- Wijst andere fracties erop dat het verlagen van het weerstandsvermogen voor één jaar gevolgen heeft voor de andere jaren, waardoor de gemeente er weinig mee opschiet.
- Stelt dat de gemeente vrij weinig kan sturen op de netto schuldenquote die veel te maken heeft met

Meerstad. Het financieel beleid is tot nu toe zeker degelijk te noemen.

Dhr. Van der Glas (GroenLinks):

- Sluit aan bij PvdA wat betreft het programma Stadhuis en Stadler.
- Waardeert het werk van de Ombudsman en de nieuwe Jongerenombudsman en ziet uit naar de evaluatie.
- Wijst erop dat Groningen in de top 5 staat van afvalstoffenheffingen, het loont om de kosten verder te verlagen en zeker om Diftar in te voeren. Kritische bewoners halveren dan makkelijk hun kosten.
- Noemt de invoering van de Omgevingswet een met de overheveling van zorgtaken vergelijkbare grote opgave. Is in de voorbereidingen voorzien in training van het personeel?
- Leest dat Groningen volgens het manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen zelf de ambities gaat bepalen voor duurzame inkoop. Hoe hoog zijn ze en is het personeel in staat ze te waarborgen?
- Gaat graag het experiment met de methode-Duisenberg aan. Het verhoogt de kwaliteit van de discussies tijdens de begrotingscyclus.
- Is het eens met de tariefverhoging.

Mw. Akkerman (VVD):

- Ziet financiële uitdagingen, maar beoordeelt de financiën met de PvdA als gedegen. Het college toont zich bewust van de kengetallen.
- Sluit aan bij de PvdA wat betreft woonlasten.
- Vroeg meermaals aandacht voor de overschrijding van kostendekkendheid bij de precariotarieven en is blij in 2018 een daling te zien.
- Hoorde de afgelopen tijd bij meerdere discussies dat de gemeente landelijke belastingherziening en/of herindeling afwacht. De herziening komt er niet en de herindeling komt dichterbij. Wanneer kan de raad een overzicht en voorstel tegemoet zien wat betreft verschillen in tarieven?

Dhr. Van Zoelen (Partij voor de Dieren):

- Pleit ervoor genoeg middelen ter beschikking te stellen om burgers wegwijs te maken in de digitale overheidswereld, bijvoorbeeld in de vorm van cursussen voor ouderen of op school.
- Herinnert zich dat het initiatiefvoorstel over hondenbelasting afgewimpeld werd met het oog op de landelijke herziening en de gemeentelijke herindeling. Toch is de belasting tot 2021 begroot alsof sprake is van business as usual. Wanneer is er ruimte voor een discussie?
- Is bezorgd dat de problemen met Staatstoezicht op de Mijnen niet mee zijn genomen.
- Sluit aan bij SP wat betreft verbonden partijen en hoopt dat het college wijs is en niet investeert in Airport Eelde.
- Benadrukt het belang van strategische personeelsplanning.
- Sluit aan bij GroenLinks wat betreft duurzame inkoop en vult aan dat dit voor alle bedragen belangrijk is, ook onder de 50.000 euro.

Dhr. Dijkhuizen (100% Groningen):

- Vraagt waarom de ambitie voor klanttevredenheid is bijgesteld van een 8,0 naar een 7,0.
- Vindt het onverstandig parkeertarieven nog verder te verhogen. Groningen kampt met een imago probleem, er zijn al signalen dat mensen de stad mijden zeker nu de bereikbaarheid te wensen over laat.
- Sluit aan bij Partij voor de Dieren wat betreft hondenbelasting. Een zinnetje tekst was op zijn plek geweest. Ook verbaast het dat WarmteStad niet voorkomt in de risicobeschrijvingen.

Dhr. Luhoff (D66):

- Complimenteert over de leesbaarheid en de digitale inzichtelijkheid van de begroting.
- Vindt het financiële beeld er degelijk uitzien, hoewel de kengetallen niet de gewenste robuustheid laten zien. Met het weerstandsvermogen kan de gemeente echter tegen een stootje, bijvoorbeeld door een eventuele BUIG-brief van het Rijk meerjarig netjes op te lossen.
- Maakt zich wel wat zorgen over de ruilmiddelen waardoor de structurele kapitaallasten verhogen en de financiële flexibiliteit en wendbaarheid afnemen.
- Mist inzicht in het subsidieregister, dat zou er rond de zomer al zijn. Wat is hiervoor nodig?
- Vraagt of het echt nodig is de ambitie voor klanttevredenheid te verlagen naar 7,0. Is het niet beter deze op 8,0 te houden en de komende jaren te kijken hoe de ambitie wel gerealiseerd kan worden?
- Zet het geld voor de afgesproken vijfhonderd participatiebanen liever niet vast en besteedt het liever

deels op een andere manier aan de doelgroep nu het heel lastig in te vullen blijkt.

Wethouder Schroor:

- Raadt aan het college meteen naar huis te sturen als sprake zou zijn van een complot om informatie achter te houden tussen de Voorjaarsbrief en de begroting om het debat de kop in te drukken.
- Licht toe dat 30 van de 38 miljoen euro aan ruilmiddelen voortkwamen uit correcties van de accountant, die pas in juli bekend werden. Ook het doorrekenen van het de 2,5% rente in de grondexploitaties had met de accountant te maken en werd pas deze zomer duidelijk.
- Wijst erop dat het meevallers betreffen in plaats van een complot of een meesterzet.
- Noemt het normaal dat de Voorjaarsbrief iets voorzichtiger is met inschattingen.
- Laat uitleggen dat de rentelasten zelf 1,8 miljoen euro bedragen. Zoals aangekondigd in de kadernota weerstandsvermogen is opnieuw gekeken naar de risicoboxenmethode met als element het rentepercentage. Door de aanpassing daarvan kan het risico naar beneden.
- Wijst erop dat het er bij de schuldenquote om gaat of de gemeente het kan dragen.
- Vindt de voorgestelde ruil in relatie tot de stijgende schuldenquote acceptabel.
- Loopt in de begroting niet vooruit op vertragingen in realisatie van investeringen. Het risico daarvan is dat bij het uitblijven van die toekomstige vertragingen tekorten zouden ontstaan. De rekening geeft daardoor altijd een gunstiger beeld dan de begroting, die rekening houdt met alle investeringen.
- Stelt dat Groningen financieel in een veilige omgeving verkeert. De accountant bevestigt dat, gelet op zijn opmerkingen over de weerstand- en reservepositie en beheersing daarvan.
- Wijst erop dat de begroting positief sluit en toch bol staat van de investeringen en ambities, waarover je politiek van mening kunt verschillen. De kleur oranje past meer bij een dichtgetimmerde begroting zonder ambities en beïnvloedingsmogelijkheden.
- Stelt dat voor Meerstad leningen aangetrokken moeten blijven worden. Het gaat er niet om op basis van die cijfers een oranje kleur toe te kennen. Belangrijker is of de gemeente de risico's voldoende kan beheersen en dat is het geval met een weerstandsvermogen boven de 1,0 het eerste jaar.
- Koos er niet voor de geplande bezuiniging op subsidies verder te verhogen, maar blijft laaghangend fruit plukken. Dat is een politieke keuze. De 1 miljoen euro is te halen zonder direct de prestaties van subsidieontvangers te beïnvloeden. Daarboven volgen pijnlijker keuzes.
- Beamt dat de ruilmiddelen de flexibiliteit verkleinen, maar het is wel conform het ingeslagen en afgesproken beleid. Wellicht doen zich volgend jaar weer mogelijkheden voor, de analyse vindt ieder jaar maximaal plaats.
- Kan zich voorstellen dat het ruilen tegen een natuurlijke grens aanloopt waardoor de minimale liquiditeit van 25 miljoen euro aangetast zou worden en zal dan andere keuzes moeten voorleggen. Bij de Voorjaarsbrief is de vraag over de natuurlijke grens beter te beantwoorden.
- Wijst op het gevolg om de 1,8 miljoen euro structurele lasten niet te nemen over dertig jaar meteen leidt tot een tekort van 52 miljoen euro in het eerste jaar en het uit beeld raken van stedelijke investeringen.
- Merkt op dat bij de 44 miljoen euro incidenteel van het stedelijk investeringsfonds ook een half miljoen euro structureel zit dat meegebogen is vanuit het programma Wonen.
- Verwacht de komende dertig jaar 500-800 miljoen euro aan benodigde stedelijke voorinvesteringen die de gemeente zelf op zal moeten brengen. Zo zijn wegen nodig om het Suikerunieterrein te kunnen ontwikkelen. Het huidige budget biedt een goede start voor volgend jaar en even daarna.
- Voorspelt een fundamenteel debat in de heringedeelde gemeente om de stedelijke investeringen meerjarig overeind te houden. Dat is van een andere omvang dan in deze begroting.
- Stelt dat het geld uiteindelijk via grondexploitaties terugverdiend zal moeten worden. Van de begrote opbrengst worden middelen naar het concern gehaald, blijft dat achter dan heeft dat gevolgen voor het weerstandsvermogen.
- Legt uit dat het weerstandsvermogen in 2018 net boven de 1,0 zit, maar meerjarig gemiddeld op 1,0. Het terugbrengen tot 1,0 in 2018 zorgt dat het meerjarig onder de 1,0 zakt. Er is dus geen overschot.
- Plust de komende vier jaar 24 miljoen euro bij om tekorten in het sociaal domein op te lossen en verwacht nog meer te moeten investeren om extra vraagstukken vanuit het Rijk en andere partijen op te lossen. De verwachting van verzilvering op korte termijn is niet realistisch. Bij jeugd zal het eerder een generatie duren voordat preventie en andere inzet winst oplevert.
- Gelooft wel in de operatie, het doel is om het beleid goed uit te voeren dichtbij de bevolking, ook al

- kost dat meer geld.
- Denkt dat het absoluut het juiste moment is om een lobbyist aan te stellen. Groningen komt nu in beeld op het gebied van klimaat, energietransitie en zorg en het is zaak door te duwen. Een lobbyist met mandaat kan samen met de provincie en SNN het Groningse belang blijvend op de kaart zetten.
  - Kan zich goed voorstellen dat de raad met de lobbyist van gedachten wisselt over zijn agenda.
  - Antwoordt dat geen sprake is van een blanco cheque voor Airport Eelde. Deze maand nog volgt een debat. Het college gaat er voorzichtig van uit dat het binnen de begroting opgelost kan worden.
  - Vindt het cijfer voor de website niet voldoende en komt schriftelijk terug op de uitstaande verbeteracties.
  - Legt uit dat het bijstellen van de ambitie voor klanttevredenheid in lijn ligt met het landelijke beeld, een 8,0 is niet realistisch.
  - Hoopt de klanttevredenheid te doen stijgen door inzet bij balies, zeggenschap, op intranet en social media en in de wijken.
  - Antwoordt dat de raad gaat over het al dan niet toepassen van de methode-Duisenberg, wellicht past het het auditcommittee om daar overleg over te plegen.
  - Merkt op dat de afvalstoffenheffing langzamer stijgt dan de inflatie. De rioolheffing blijft gelijk en de ozb stijgt met de inflatie. De woonlasten stijgen in totaal minder dan de inflatie.
  - Neemt twee jaar de tijd na de herindeling om verschillen in tarieven op te lossen.
  - Zegt toe zich in te spannen om bij de begroting 2019 goed inzicht te geven in verschillen en mogelijke oplossingen.
  - Heeft in Ten Boer wel een gesprekspartner, maar in Haren pas wanneer de Eerste Kamer besluit de herindeling definitief te maken.
  - Betreurt dat het regeerakkoord geen belastingherziening bevat. De hondenbelasting blijft hierdoor voorlopig. Het is aan de raad om eventueel een andere keuze te maken.
  - Legt uit dat Groningen een lager tarief heeft maar meer volume. Met lagere woningwaarden moet meer gevraagd worden om hetzelfde geld binnen te halen.
  - Antwoordt dat het subsidieregister bijgewerkt is tot augustus, maar nog niet in te zien is omdat nog een aantal zaken uitstaat. Eind dit jaar komt het online, later dan gewenst en beloofd. De presentatie zal meer inhouden dan een plat Excelbestand met ook oog voor immateriële subsidies.

De voorzitter sluit de vergadering onder dankzegging om 22.32 uur.